

OPIS PRODUKTU FINALNEGO PROJEKTU INNOWACYJNEGO TESTUJĄCEGO

Temat innowacyjny: Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionalnego rynku pracy

Nazwa projektodawcy: Europerspektywa Beata Romejko

Tytuł projektu: Innowacyjny program przygotowania do wykonywania pracy zawodowej dla młodzieży z niepełnosprawnością

Numer umowy: 364/POKL.09.02.00-06-033/10-00

I. Nazwa produktu finalnego

Materiały wspierające młodzież z niepełnosprawnością umysłową w procesie przejścia z edukacji na rynek pracy pt. „Jestem dorosły – chcę pracować”

I. Elementy składające się na produkt finalny

Produkt finalny, za pomocą którego innowacja będzie wdrażana stanowią „**Materiały wspierające młodzież z niepełnosprawnością umysłową w procesie przejścia z edukacji na rynek pracy pod wspólnym tytułem „Jestem dorosły – chcę pracować”**”. Na „Materiały wspierające...” składają się:

1. Inwentarz preferencji czynności zawodowych osób z niepełnosprawnością umysłową (IPCZ)
  - a. Podręcznik
  - b. Inwentarz
  - c. Arkusz odpowiedzi i analizy wyników
2. Skala przystosowania do sytuacji pracy osób z niepełnosprawnością umysłową (SPSP)

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- a. Podręcznik
  - b. Skala
  - c. Arkusz odpowiedzi i analizy wyników
3. Program zajęć przygotowujących młodzież z niepełnosprawnością umysłową do funkcjonowania w sytuacji pracy
- a. Podręcznik
  - b. Przewodnik dla rodziców
  - c. Przewodnik dla zespołu edukacyjno - wychowawczego
  - d. Wprowadzenie do portfolio dla ucznia
  - e. Scenariusze 15 zajęć z uczniami
  - f. Środki dydaktyczne do zajęć z uczniami

4. Raport z testowania

„Materiały wspierające młodzież z niepełnosprawnością umysłową w procesie przejścia z edukacji na rynek pracy” to zbiór pomocy potrzebnych każdemu nauczycielowi czy wychowawcy do realizacji zintegrowanego wsparcia młodzieży z tym typem niepełnosprawności.

W poradnictwie zawodowym dla młodzieży z niepełnosprawnością umysłową szczególnie przydatny będzie **„Inwentarz preferencji czynności zawodowych osób z niepełnosprawnością umysłową”** (IPCZ). Informacja o preferencjach czynności zawodowych może być pozyskiwana przy pomocy tego *Inwentarza* od osób z różnymi stopniami niepełnosprawności umysłowej ze względu na to, że pozycje testowe są w formie obrazkowej. Zadaniem ucznia jest dokonanie wyboru czynności bardziej preferowanej spośród dwóch przedstawionych na planszy. Czynność tę uczeń powtarza 66 razy, tj. w odniesieniu do każdej planszy. Jest to jedyne w Polsce wystandaryzowane narzędzie do opisu preferencji czynności zawodowych tej grupy osób niepełnosprawnych.

„Skala przystosowania do sytuacji pracy osób z niepełnosprawnością umysłową” (SPSP) pełniąc głównie funkcję diagnostyczną w zakresie poziomu psychospołecznych kompetencji ucznia, dodatkowo pełni również funkcję treści indywidualnego programu pracy z uczniem oraz funkcję kontroli efektów prowadzonych działań edukacyjno-terapeutycznych. Zadaniem nauczyciela wypełniającego „Skalę przystosowania...” w odniesieniu do konkretnego ucznia jest dokonanie opisu

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

jego funkcjonowania za pomocą 66 wyznaczników funkcjonowania. Każdy wyznacznik (pozycja testowa) ma opisane punkty na skali informujące o najniższym i najlepszym poziomie opisywanej przez niego kompetencji.

Zawartość materiałów dotyczących „Skali przystosowania...” i „Inwentarza preferencji...” jest konstrukcyjnie identyczna. Składają się one z podręcznika, w którym zawarto instrukcję, wyjaśniono podstawy teoretyczne, przebieg konstrukcji, zasady stosowania, właściwości psychometryczne oraz klucz obliczania wyników badania. Kolejnymi elementami jest samo narzędzie do badania, a ostatnim „Arkusze odpowiedzi i analizy wyników”, w którym badający zaznacza odpowiedzi badanego lub własne, a następnie dokonując odpowiednich obliczeń według klucza zawartego w podręczniku wpisuje wyniki przeliczone i prezentuje je graficznie. „Skala przystosowania...” oraz „Inwentarz preferencji...” są także dostępne w wersji programu komputerowego.

„Program zajęć przygotowujących młodzież z niepełnosprawnością umysłową do funkcjonowania w sytuacji pracy” jest to zbiór 15 scenariuszy – tematów zajęć warsztatowych dla młodzieży z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym. Treść tematów przyporządkowana jest do trzech obszarów funkcjonowania: Ja; Ja – Inni; Ja – praca. Kompetencje psychospołeczne potrzebne w każdym z tych obszarów funkcjonowania dookreślają też poziom przystosowania osoby do sytuacji pracy. Absolutną innowacją jest tutaj przewidywane zaangażowanie w realizację „Programu zajęć...” wszystkich osób uczestniczących w procesie edukacyjno-wychowawczym młodego człowieka: ucznia, zespół edukacyjno-wychowawczy, rodziców.

„Program zajęć...” składa się z „Podręcznika”, w którym zawarto instrukcję, opisano podstawy teoretyczne, elementy składowe oraz zasady przeprowadzania zajęć i współpracy nauczyciela prowadzącego z innymi uczestnikami procesu wsparcia. W jego skład wchodzi: „Przewodnik dla zespołu edukacyjno-wychowawczego” oraz „Przewodnik dla rodziców” informujące adresatów o celach i zasadach realizacji „Programu zajęć...” oraz szczególną uwagę kierującą na wyjaśnienie ich roli w procesie wsparcia ucznia. „Wprowadzenie do portfolio dla ucznia” zawiera krótkie wprowadzenie wyjaśniające mu, że otrzymana przez niegoteczka służy do gromadzenia materiałów, nad którymi będzie pracował w trakcie zajęć. Kolejne dwa elementy „Programu zajęć...” są bardzo obszerne.

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

„Scenariusze 15 zajęć z uczniami” zawierają cele ogólne i szczegółowe wszystkich zajęć, obowiązkowe i fakultatywne ćwiczenia z uczniami oraz zadania dla członków zespołu edukacyjno-wychowawczego, ucznia i rodzica do wykonania między zajęciami.

Tematy zajęć:

Scenariusz 1.: Mam marzenia

Scenariusz 2.: Wiem, jaki jestem

Scenariusz 3.: Ja i moje emocje

Scenariusz 4.: Mam ciekawe zainteresowania

Scenariusz 5.: Planuję swoją przyszłość

Scenariusz 6.: Dbam o kulturę osobistą

Scenariusz 7.: Umiem porozumiewać się z innymi

Scenariusz 8.: Potrafię współpracować z innymi

Scenariusz 9.: Potrafię radzić sobie ze stresem

Scenariusz 10.: Doceniam znaczenie pracy

Scenariusz 11.: Wiem jak poszukiwać pracy

Scenariusz 12.: Znam instytucje użyteczności publicznej

Scenariusz 13.: Radzę sobie z sytuacjami trudnymi w pracy

Scenariusz 14.: Znam i przestrzegam regulaminu pracy

Scenariusz 15.: Planuję swoją przyszłość zawodową

Przy każdym ćwiczeniu podano, które środki dydaktyczne zgromadzone w zbiorze stanowiącym kolejny element „Programu zajęć...” można wykorzystać przy jego realizacji. „Środki dydaktyczne do zajęć z uczniami” to różnego rodzaju ilustracje, tabele do wypełniania, diagramy itp. W ramach „Środków dydaktycznych” ostatnim elementem „Programu zajęć...” jest zestaw ćwiczeń z języka angielskiego zawierający słownictwo związane z pracą i zawodami. Ćwiczenia te są przeznaczone do realizacji podczas lekcji języka angielskiego.

Dynamicznie zmieniający się rynek pracy wymaga od młodych pracowników stałej plastyczności i dostosowywania swoich kompetencji i umiejętności do potrzeb pracodawców. Nie wystarcza już tylko dobry poziom kompetencji zawodowych (fachowych), ogromną rolę w efektywnym

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

funkcjonowaniu na rynku pracy odgrywają kompetencje psychospołeczne. Żeby właściwie wspierać rozwój kompetencji psychospołecznych trzeba najpierw poznać jaki ich poziom prezentuje dany uczeń a następnie ustalić zakres koniecznych oddziaływań w celu podniesienia przystosowania do sytuacji pracy.

Produkt jest zgodny ze strategią wdrażania w zakresie celu jak i grupy docelowej. Produkt jest identyczny jak opisany w strategii. Cel główny to: wyposażenie do 30 czerwca 2012 roku 29 placówek zawodowego kształcenia specjalnego w województwie lubelskim w narzędzia diagnostyczne i materiały metodyczne stanowiące spójną, innowacyjną i efektywną metodologię przygotowania ucznia w wieku ponadgimnazjalnym z niepełnosprawnością umysłową do przejścia z edukacji na rynek pracy (school to work transition) oraz umiejętności ich stosowania przez 4 nauczycieli z każdej placówki zawodowego kształcenia specjalnego w województwie lubelskim.

II. Problem, na który odpowiada innowacja

Problemem, do rozwiązania którego przyczyni się produkt finalny projektu, jest brak mającej naukowe podstawy i skutecznej metodologii przygotowania ucznia w wieku ponadgimnazjalnym z niepełnosprawnością umysłową do przejścia z edukacji na rynek pracy. Pośrednio przyczyni się również do rozwiązania problemu niskiego wskaźnika zatrudnienia w grupie upośledzonych umysłowo absolwentów zawodowych szkół specjalnych i szkół przysposabiających do pracy. Z uwagi na to, iż od momentu złożenia wniosku i rozpoczęcia realizacji projektu w sierpniu 2010 r. do dziś dnia, nie pojawiły się skuteczne programy zajmujące się tym problemem, potrzeba wprowadzenia produktu finalnego jest wciąż aktualna.

Innowacja przyczyni się do rozwiązania **problemu grupy społecznej** jaką jest ucząca się młodzież z niepełnosprawnością umysłową. Jednocześnie wspiera również rodziców i pracodawców młodzieży z upośledzeniem umysłowym. Rodzice uzyskają wsparcie w procesie wychowawczym, pracodawcy zyskają lepiej przygotowanych pracowników.

Odpowiedzią na wyżej przedstawione problemy jest produkt finalny projektu, który, wdrażany w placówkach kształcenia specjalnego, przyniesie następujące **korzyści dla grupy docelowej**:

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- podniesienie kompetencji ucznia z niepełnosprawnością umysłową w zakresie przystosowania do sytuacji pracy (cykl zajęć w czasie których uczeń przyswaja sobie ogólne normy współżycia społecznego, autonomicznego funkcjonowania w społeczeństwie oraz zasady dotyczące zachowań w zakładzie pracy i sposobów poszukiwania pracy)
- określenie preferencji czynności zawodowych, które uczeń z niepełnosprawnością umysłową chciałby w przyszłości wykonywać, za pomocą skonstruowanego narzędzia służącego diagnozie tychże preferencji („Inwentarz preferencji czynności zawodowych”)
- zminimalizowanie ryzyka wykluczenia społecznego poprzez integrację osób niepełnosprawnych umysłowo w zakładach pracy
- podniesienie poziomu aktywizacji zawodowej tej grupy społecznej.

Z badań uczniów i rodziców wynika, że 100% młodzieży objętej testowaniem produktu finalnego jest lepiej przygotowana do podjęcia pracy i 100% młodzieży łatwiej będzie znaleźć odpowiednie dla siebie miejsce pracy.

Skuteczność produktu finalnego została potwierdzona wynikami badań przeprowadzonych na dwóch grupach uczniów – grupie uczestników/odbiorców innowacji oraz grupie kontrolnej. Obie grupy zostały objęte badaniem dwukrotnie. Pierwsze badanie miało miejsce przed rozpoczęciem zajęć z uczniami, drugie zaś powtórzone zostało po ich zakończeniu.

W przypadku uczniów biorących udział w projekcie zanotowano wzrost umiejętności związanych z przystosowaniem do sytuacji pracy na tle ich rówieśników nie biorących udziału w programie.

Świadczą o tym uzyskane wyniki badań służące ocenie skuteczności produktu finalnego. Uczniowie biorący udział w programie w badaniu drugim uzyskali wynik średnio o 24 punkty wyższy niż w badaniu pierwszym w zakresie przystosowania do sytuacji pracy. Uczniowie, którzy byli przypisani do grupy kontrolnej, w badaniu drugim w zakresie przystosowania do sytuacji pracy uzyskali wyniki gorsze – średnio o 11 punktów w porównaniu do badania pierwszego. Stanowi to empiryczny dowód skuteczności testowanego programu.

Z badań ewaluacyjnych wynika, że zarówno nauczyciele jak i uczniowie bardzo wysoko oceniają skuteczność produktu finalnego, podkreślając potrzebę wprowadzenia produktu.

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zatem zakładana (szacowana) skuteczność produktu jest bardzo wysoka. Produkt ma szansę w przyszłości nadal w 100% poprawiać przystosowanie młodzieży z niepełnosprawnością umysłową do sytuacji pracy.

Aktualność potrzeby wprowadzenia produktu podkreśla recenzent produktu finalnego – prof. dr hab. Stanisław Kowalik, pisząc, że problem zatrudnialności osób niepełnosprawnych wciąż jest w polityce społecznej nie rozwiązywany w dostatecznym stopniu. Stąd też istnieje konieczność tego typu programów, a niniejszy produkt finalny został uznany przez recenzenta za wzorcowy.

Na tle stosowanych dotychczas rozwiązań produkt finalny jest całkowitą nowością i jest w najwyższym stopniu innowacyjny. Wyróżnia się tym, że jest to pierwszy program tego typu w Polsce, ujmujący całościowo problematykę wsparcia i przygotowania ucznia z niepełnosprawnością umysłową do przejścia z edukacji na rynek pracy. Dotychczas nie powstały żadne takie programy wspierające wspomniany proces, które miałyby jednocześnie naukowe podstawy. Brakuje narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych, które, stanowiąc całość, składałyby się na metodologię pracy w zakresie doradztwa zawodowego. Istniejące materiały przeznaczone dla uczniów sprawnych nie mogą być wykorzystywane, gdyż ujmują zawody, których uczniowie upośledzeni nie są w stanie wykonywać. Zagadnienie doradztwa zawodowego uwzględniającego specyfikę tej grupy osób w polityce edukacyjnej nie jest obecne. Istotnym skutkiem takiego stanu są niewielkie umiejętności uczniów upośledzonych umysłowo poruszania się po rynku pracy i niski wskaźnik zatrudnienia. Okazuje się zatem, że podejmowane dotychczas wobec tej grupy działania są niewystarczająco skuteczne. Mamy więc do czynienia z niedoskonałością instrumentów stosowanych wobec odbiorców produktu finalnego – uczniów szkół ponadgimnazjalnych z niepełnosprawnością umysłową. Produkt finalny jest innowacyjny w wymiarze problemu oraz form wsparcia w najwyższym stopniu w obu wymiarach, ponieważ zarówno problem do tej pory nie był rozwiązywany jak i formy wsparcia tego rodzaju nie były stosowane.

Produkt jest kompleksowy, ujemuje zagadnienia całościowo – co podkreślają nauczyciele podczas badań ewaluacyjnych. Do tej pory nie mieli takiego programu, który jest gotowy do użytkowania przez nich na zajęciach z uczniami. Produkt nie jest skomplikowany. Narzędzia są gotowe do zastosowania. Podczas badań ewaluacyjnych nauczyciele dokonali oceny „Podręcznika do

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

programu zajęć...” pod względem jego „pomocniczości” w użytkowaniu produktu finalnego. Ocena jest bardzo wysoka. Na skali 5-cio punktowej wynosi 4,83. Nauczyciele ocenili również pomocniczość „*Scenariuszy zajęć*” na poziomie 5,0; pomocniczość „*Środków dydaktycznych*” na poziomie 4,67; pomocniczość „*Podręcznika do Skali...*” – na poziomie 4,50 oraz „*Podręcznika do Inwentarza...*” – na poziomie 4,56. Zatem wszystkie przygotowane materiały w ramach produktu finalnego są łatwymi do zastosowania narzędziami w odczuciu ich użytkowników.

Innowacja **udostępnia nowe narzędzia i materiały metodyczne** do pracy z młodzieżą niepełnosprawną umysłowo. Narzędzie, jakim jest „Skala przystosowania do sytuacji pracy”, pozwala określić stopień przystosowania ucznia z upośledzeniem umysłowym do sytuacji pracy przed jego przystąpieniem do programu oraz po jego zakończeniu. Analiza porównawcza wyników obydwu badań daje możliwość wglądu w postępy czynione przez ucznia. Drugim narzędziem stworzonym do pracy z niepełnosprawnym umysłowo uczniem jest „Inwentarz preferencji czynności zawodowych”, który pomaga zarówno uczniowi jak i nauczycielowi/opiekunowi w określeniu czynności zawodowych, które wychowanek chciałby wykonywać po ukończeniu szkoły. Narzędzie to pozwoli określić się uczniowi zawodowo i poszukiwać pracy w wybranym przez siebie zawodzie. Badanie to, przeprowadzone przed rozpoczęciem przez ucznia nauki w szkole zawodowej/przysposabiającej do pracy, pomoże również wybrać odpowiednią specjalizację zawodową w zależności od zainteresowań ucznia z niepełnosprawnością umysłową na początku edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym.

Oprócz opisanych narzędzi, produkt finalny zawiera materiały metodyczne pt. „*Program zajęć przygotowujących młodzież z niepełnosprawnością umysłową do funkcjonowania w sytuacji pracy*”. Jest to pierwszy kompleksowo opracowany program przeznaczony do pracy z uczniem niepełnosprawnym w zakresie zwiększenia poziomu przystosowania ucznia z upośledzeniem umysłowym do sytuacji pracy. Obejmuje on całościowo różne aspekty funkcjonowania w rzeczywistości społecznej (kultura osobista, przestrzeganie regulaminów, dopasowywanie się do norm społecznych, dbanie o higienę, poruszanie się po instytucjach użyteczności publicznej, współpraca z innymi). Program ten zawiera bogactwo gotowych do użycia środków dydaktycznych, przygotowanych specjalnie do potrzeb programu (filmiki, prezentacje multimedialne, ilustracje, scenariusze zajęć).

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Absolutną innowacją jest tutaj przewidywane zaangażowanie w realizację *Programu zajęć* wszystkich osób uczestniczących w procesie edukacyjno-wychowawczym: ucznia, zespołu edukacyjno-wychowawczego i rodziców. Istotnym elementem *Programu* są materiały przeznaczone do pracy własnej ucznia, polegającej na uzupełnianiu karty pracy tematycznie związanej z realizowanym zagadnieniem. Poprzez realizację proponowanych zadań pomiędzy kolejnymi zajęciami, uczeń nabywa nawyku samokontroli oraz umiejętności planowania i analizowania swojego zachowania, zwłaszcza w czasie wolnym. Odrębne karty pracy przeznaczone są także do wypełniania w czasie realizacji poszczególnych ćwiczeń.

Opisywana innowacja jest bardzo **efektywna** w świetle podejmowanych dotychczas działań na rzecz niepełnosprawnej umysłowo uczącej się młodzieży. Atutem jest niewielki koszt wdrożenia innowacji, który ogranicza się wyłącznie do kosztów wydrukowania i kserowania gotowych do użytkowania materiałów (szczegóły zawarte są w punkcie IV).

Dużym sukcesem jest stworzenie narzędzia taniego, nie wymagającego prawie żadnych nakładów ze strony wdrażających (poza zapoznaniem się z instrukcją i kosztem wydruku), które jednocześnie zapewnia wielorakie rezultaty. Dzięki produktowi finalnemu uczniowie z niepełnosprawnością umysłową podnoszą swoje umiejętności związane z przystosowaniem do sytuacji pracy.

Z wywiadów indywidualnych przeprowadzonych z uczniami w ramach ewaluacji zewnętrznej wynika, że 100% badanych uczniów, którzy brali udział w zajęciach w ramach *Programu zajęć przygotowujących młodzież z niepełnosprawnością umysłową do funkcjonowania w sytuacji pracy* uważa, że dzięki udziałowi w tym programie są lepiej przygotowani do podjęcia pracy. Wszyscy badani uważają też, że po udziale w programie łatwiej im będzie znaleźć odpowiednie dla siebie miejsce pracy.

Wprowadzenie innowacji przyniesie dobre rezultaty nie tylko uczniom, lecz da korzyści również nauczycielom, rodzicom i pracodawcom. Nauczyciele, dzięki narzędziu do badania preferencji czynności zawodowych, będą mogli pomóc uczniowi w wyborze profilu zawodowego najbliższego zainteresowaniom podopiecznego i skierowaniu go do odpowiedniej klasy.

Rodzice otrzymują pomoc w procesie wychowawczym, ponieważ program zajęć zawiera elementy dotyczące kultury osobistej czy utrzymywania higieny i czystości.

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przyszły pracodawca, dzięki programowi zyska pracownika, który przestrzega norm, regulaminów i jest lepiej przystosowany do pracy, a jednocześnie lubi ją wykonywać.

Zatem **efektywność** wprowadzenia nowego narzędzia jest bardzo wysoka. Nakłady są minimalne, natomiast efekty niewymiernie wysokie.

Wypracowane narzędzie pośrednio wpłynie na zwiększenie szans na zatrudnienie grupy docelowej, co wpisuje się w 4 cel strategiczny Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2005-2013, jakim jest „zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym...”, a w szczególności w 2 cel szczegółowy, czyli „promocja aktywnych, innowacyjnych form wsparcia, dostosowanych do rzeczywistych potrzeb ludzi niepełnosprawnych...”.

Osoby niepełnosprawne umysłowo, m.in. przez fakt niskiej aktywności zawodowej oraz z powodu negatywnych stereotypów społecznych doświadczają wykluczenia społecznego. Zwiększenie ich szans na pracę w wyniku zastosowania wypracowanego produktu przyczyni się do zmniejszenia tego zjawiska, co zgodne jest z 2 celem strategicznym POKL: „Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego”. Wypracowana metodologia pracy z uczniem stanie się elementem możliwym do wprowadzenia w programie specjalnych szkół zawodowych jako innowacja pedagogiczna, co wpisuje się w trzeci cel szczegółowy priorytetu IX POKL: Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego.

III. Użytkownicy, którzy mogą zastosować innowację

Użytkownikami innowacji są wszystkie placówki w kraju prowadzące specjalne kształcenie zawodowe uczniów z upośledzeniem umysłowym: specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, zespoły szkół specjalnych, zasadnicze specjalne szkoły zawodowe oraz inne szkoły specjalne przysposabiające do pracy. Użytkownikami będą również pracujący w nich nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, psychologowie oraz doradcy zawodowi. Ponadto program jest przeznaczony do użytku przez wychowawców internatów w szkołach ponadgimnazjalnych dla uczniów z niepełnosprawnością umysłową, nauczycieli gimnazjów specjalnych oraz instruktorów w warsztatach terapii zajęciowej, a także dla rodziców i opiekunów uczniów z niepełnosprawnością umysłową.

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IV. Działania / nakłady / zmiany konieczne do zastosowania / wdrożenia innowacji

Możliwość zastosowania Produktu Finalnego przez użytkowników jest bardzo duża. Materiały są gotowe do użytku. Nie potrzebne są żadne zmiany prawne.

Nakłady, które trzeba ponieść wdrażając produkt, są niewielkie. Czas potrzebny do wdrożenia innowacji dotyczy tylko przeczytania podręczników wyjaśniających w jaki sposób korzystać z *Materiałów wspierających...* oraz zapoznania się z treścią poszczególnych elementów składowych całości. Stosowanie „Materiałów wspierających...” powinno być poprzedzone odpowiednim zarządzeniem rady pedagogicznej o wprowadzeniu ich do stosowania jako „Innowacji pedagogicznej”. O podjęciu stosownego zarządzenia musi zostać następnie poinformowane Kuratorium Oświaty. Zajęcia realizowane są w ramach godzin karcianych/internackich, więc szkoła na realizację zajęć w ramach „Programu zajęć...” będącego częścią „Materiałów wspierających...” nie ponosi żadnych dodatkowych kosztów związanych z wynagrodzeniem grona pedagogicznego. Godziny karciane/internackie nauczyciele/wychowawcy w Internatach realizują w ramach swojego wynagrodzenia i obowiązków. Jedyny koszt jaki szkoła ponosi związany z realizacją zajęć jest to koszt papieru i tonerów do drukarki, lecz i to może być zminimalizowane do niezbędnego minimum, gdyż materiały dydaktyczne dostępne są również w wersji elektronicznej. Nie jest konieczne inwestowanie w infrastrukturę techniczną czy też nie są konieczne zmiany organizacyjne. Podsumowując, innowacja jest niezwykle tanim narzędziem we wdrażaniu (koszt wydruku niektórych materiałów, realizacja zajęć w ramach obowiązków nauczycieli), na potrzeby której nie trzeba wprowadzać zmian organizacyjnych, technicznych czy prawnych. Nie wymagane są również żadne szkolenia personelu z zakresu prowadzenia zajęć. To sprawia, że wysoce prawdopodobne jest funkcjonowanie produktu po zakończeniu trwania projektu.

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

V. Dostępność produktu finalnego dla jego przyszłych użytkowników

Produkt finalny zostanie wydrukowany w 1000 egzemplarzy wraz z dołączoną płytą DVD, na której znajdzie się wersja elektroniczna produktu, film o pracy zawodowej osób z upośledzeniem umysłowym oraz instalator programu komputerowego będącego elektroniczną wersją „Skali przystosowania...” i „Inwentarza preferencji...”

Kolportaż wypracowanego produktu będzie się odbywał podczas 6 regionalnych konferencji w województwach: podkarpackim, świętokrzyskim, lubelskim, mazowieckim, podlaskim i warmińsko-mazurskim oraz w trakcie 4 subregionalnych warsztatów w województwie lubelskim.

Ponadto produkt w wersji elektronicznej zostanie udostępniony za pośrednictwem strony internetowej projektu www.ip.europerspektywa.pl. Na witrynie znajdzie się również wersja on-line „Inwentarza preferencji...” dostosowana do samobadania przez ucznia. Informacje o możliwości pobrania produktu finalnego projektu z powyższej witryny zostaną upublicznione za pomocą artykułów sponsorowanych w specjalistycznych pismach oświatowych, kolportażu 1000 sztuk folderu promocyjnego, za pośrednictwem newslettera oraz na konferencjach i warsztatach.

VI. Zmiany w zakresie strategii upowszechniania

Względem strategii wdrażania projektu innowacyjnego wypracowany produkt finalny nie wprowadza zmian w strategii upowszechniania.

VII. Zmiany w zakresie strategii włączania do głównego nurtu polityki

Względem strategii wdrażania projektu innowacyjnego wypracowany produkt finalny nie wprowadza zmian w strategii włączania do głównego nurtu polityki.

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

VIII. Załączniki

Załącznik nr 1. Produkt finalny pt. „Materiały wspierające młodzież z niepełnosprawnością umysłową w procesie przejścia z edukacji na rynek pracy pt. Jestem dorosły-chcę pracować”.

Załącznik nr 2. Raport z ewaluacji zewnętrznej wraz z recenzjami

Instrukcje jak korzystać z „Materiałów wspierających...” znajdują się w podręczniku do „Skali przystosowania...”, w podręczniku do „Inwentarza preferencji...” oraz w podręczniku do „Programu zajęć...”. W opracowanych „Materiałach wspierających...” znajdują się wszystkie informacje niezbędne do prawidłowego wykorzystania i stosowania produktu finalnego. Produkt jest całkowicie przygotowany do stosowania przez nauczycieli na rzecz uczniów z niepełnosprawnością umysłową.

Lider projektu: Europerspektywa Beata Romejko

Partnerzy: Percy Hedley Foundation (Newcastle), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 (Lublin), Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw (Lublin)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

